



Nauster fra vikingetiden

Naust er det oldnordiske ord for et bådehus eller bådeskur. Et naust har tjent til beskyttelse af skibe, når de om vinteren var trukket op på land. Ved samme lejlighed har man sandsynligvis lavet nødvendige reparationer og udbedringer på skibene, så de var klar til at komme i vandet om foråret.

De to nauster ved Harre Vig er foreløbig de eneste af denne type fortidsminder i Danmark. I Norge er nauster til gengæld mere almindelige.

De første udgravninger på stedet blev foretaget i 1958 af Nationalmuseet. I år 2000 lavede man yderligere udgravninger af anlæggene. Undersøgelserne tyder på, at nausterne har været brugt i den senere del af vikingetiden eller den ældste del af middelalderen. Fund af klinknagler bekræfter, at man har repareret skibe og både på stedet.



Naust – a Viking boathouse

'Naust' derives from the Old Norse word for a boathouse. A naust was used to protect boats brought ashore for the winter. Once landed, the owner would most likely have done the necessary repairs and upgrades to ready the vessel for its return to the water in spring.

The two boathouses at Harre Vig are the only examples to date of this type of site in Denmark, whereas in Norway, they are more common.

The first excavations at the site were carried out in 1958 by the National Museum of Denmark. In 2000, further excavations were undertaken at the site. Studies of the finds suggest that the boathouses were in use in the late Viking Age, or early Middle Ages. Recovered rivets confirm that ships and boats were repaired at the site.

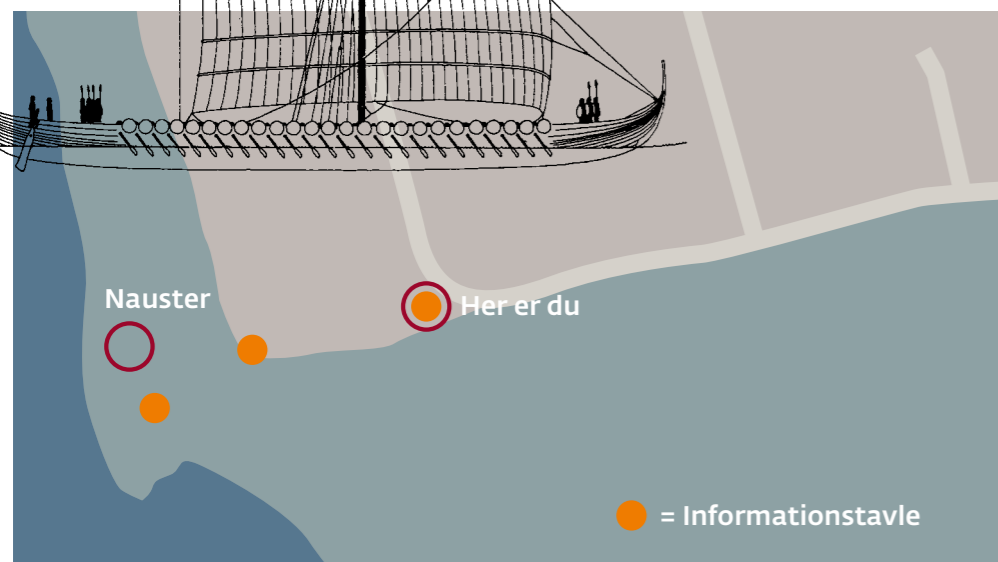
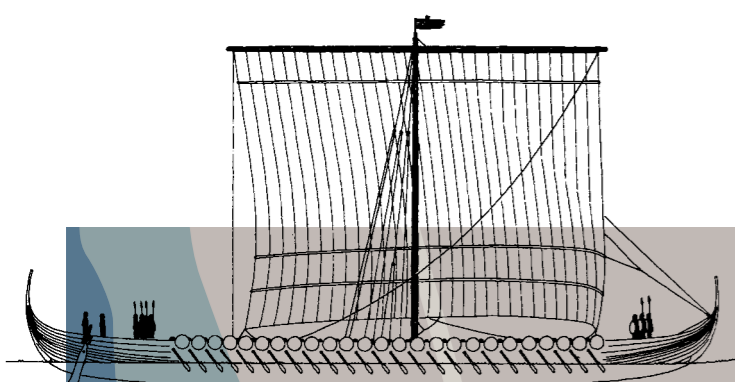


Nauste der Wikingerzeit

Naust ist das altnordische Wort für ein Bootshaus oder einen Bootsschuppen. Ein Naust diente zum Schutz der Schiffe, wenn sie im Winter an Land gezogen wurden. Bei dieser Gelegenheit wurden wahrscheinlich auch fällige Reparaturen und Ausbesserungen an Schiffen durchgeführt, so dass sie im Frühjahr wieder einsatzbereit waren.

Die beiden Nauste bei Harre Vig sind bislang die einzigen ihrer Art in Dänemark. In Norwegen sind Nauste dagegen häufiger.

Die ersten Ausgrabungen wurden hier 1958 vom Dänischen Nationalmuseum durchgeführt. Im Jahre 2000 wurden weitere Ausgrabungen vorgenommen. Untersuchungen lassen darauf schließen, dass die Nauste in der späten Wikingerzeit oder dem frühesten Mittelalter benutzt wurden. Funde von Klinkernägeln belegen, dass die Schiffe hier an Ort und Stelle repariert wurden.



BÅDEHUSE

Dette er det eneste sted i Danmark man har fundet spor efter vikingernes bådehuse. Du kan finde dem på strandengen ca. 75 m længere fremme. Følg stien ned til vandet. Undervejs fortæller skilte mere om nausterne, skibene og vikingernes verden.



Nauster har været brugt siden vikingetiden og op til i dag. Her ses en række moderne bådnauster fra Norge. Nauster ligger af naturlige årsager som regel tæt på vandkanten. De to nauster fra vikingetiden ved Harre Vig ses endnu på den flade strandeng neden for skrænten.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet



Fortællinger
fra Fortiden



NFC

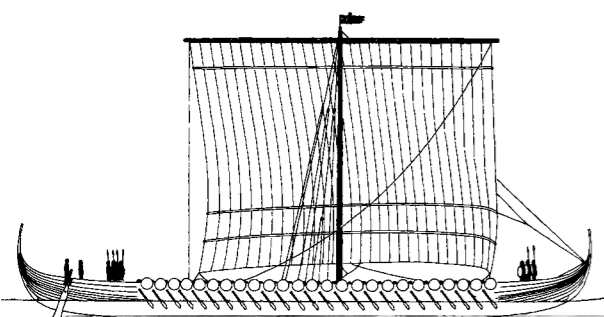




Vikingetidens motorvej

For vikingerne var skibet et vigtigt transportmiddel, og de sejlede vidt omkring i Europa. I det perspektiv kan Limfjorden have fungeret som en kortere og mere sikker rute til Nordsøen end at sejle nord om Skagen; som en vikingetidens motorvej. Harre Vig og Harre Nor kan have fungeret som rasteplass med sin perfekte naturlige havn og gode muligheder for at søge læ for en flåde i tilfælde af hårdt vejr. Trafikken gennem Limfjorden stoppede i begyndelsen af middelalderen, da fjorden sandede til mod vest.

Harre landsby er en herredsby. Herredet var en central administrativ enhed i den tidlige middelalder, der er forbundet med kongens ledingshær. Hvert herred havde forpligtelser til at stille skib til rådighed for kongens flåde. Måske skal nausterne ved Harre Vig ses i det perspektiv?



Viking Age motorway

For the Vikings, the longship was a vital means of transport that took them far and wide in Europe. In that respect, the Lim Fjord may have served as a shorter and safer route to the North Sea than sailing north all the way around the tip of the Jutland peninsula; as the 'motorway' of the Viking Age. Harre Vig and Harre Nor may have served as a 'lay-by', with its perfect natural harbour and the excellent shelter it offered a fleet caught in bad weather. But traffic through the Lim Fjord stopped in the early Middle Ages when the North-Sea end of the fjord sanded up.

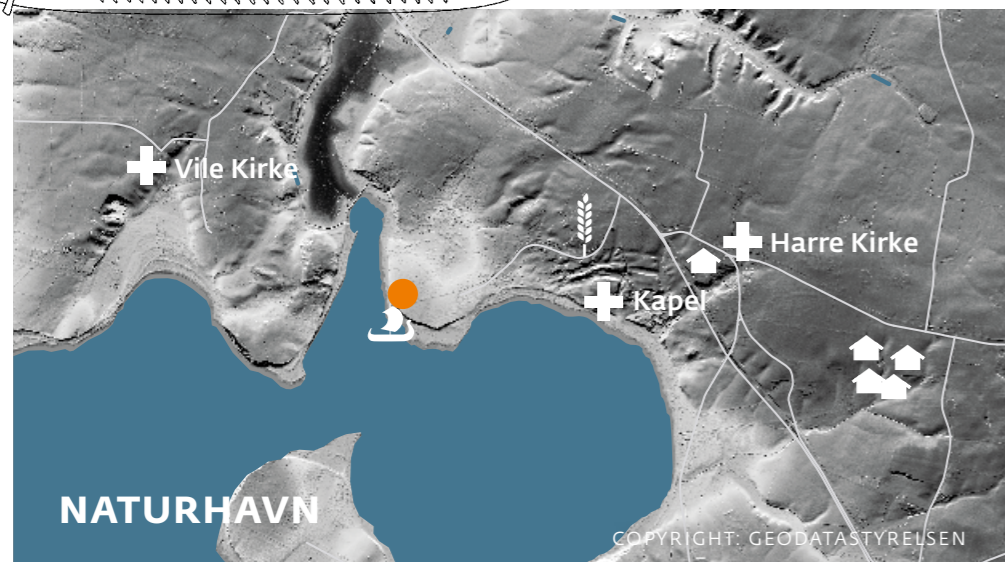
Harre village was located in a 'herred' or 'hundred'. A Danish hundred was an administrative entity in the early Middle Ages, and was associated with the King's naval conscripts. Each hundred was required to supply a sailing ship for the royal fleet. Perhaps this sheds light on the boathouses at Harre Vig.



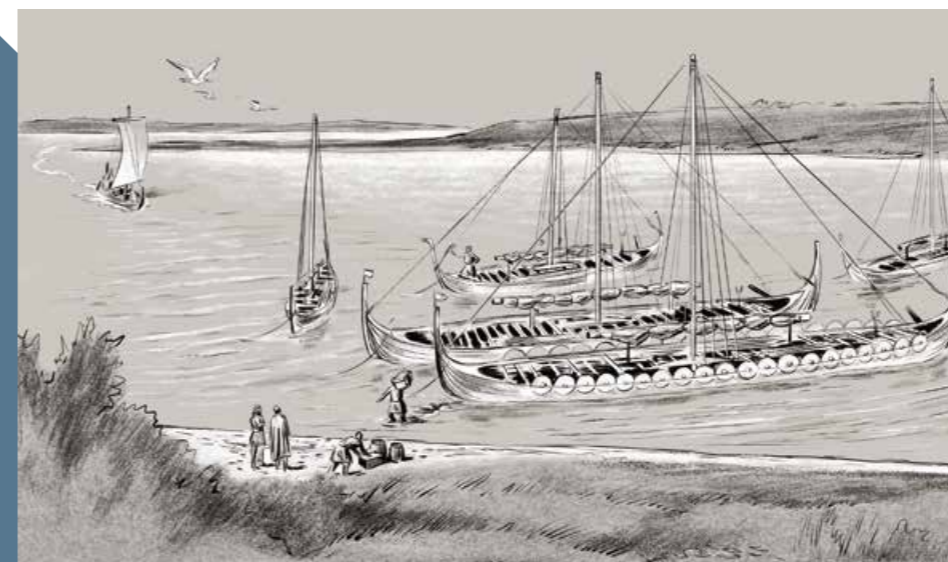
Autobahn der Wikingerzeit

Für die Wikinger war das Schiff ein wichtiges Transportmittel, mit dem sie in ganz Europa herumkamen. Unter diesem Gesichtspunkt kann der Limfjord als eine kürzere und sichere Route zur Nordsee als die Fahrt rund um Skagen gedient haben; als Autobahn der Wikingerzeit. Harre Vig und Harre Nor waren möglicherweise Rastplätze, weil sie einen perfekten natürlichen Hafen besaßen und einer Flotte bei hartem Wetter Schutz boten. Der Verkehr durch den Limfjord wurde zu Beginn des Mittelalters eingestellt, da der Fjord im Westen versandete.

Das Dorf Harre ist ein Hardeort. Die Harde war im frühen Mittelalter eine zentrale Verwaltungseinheit für das Militäraufgebot des Königs. Jede Harde war verpflichtet, ein Schiff für die Flotte des Königs zu stellen. Vielleicht sind die Nauste bei Harre Vig in diesem Lichte zu sehen.



Harre Vig ligger ved Saltingsund i den vestlige del af Limfjorden. De arkæologiske spor efter bebyggelse, marksystemer og skibsfart viser, at området har haft en central beliggenhed med tæt bebyggelse, god landbrugsjord og mulighed for handel.



LEDING

Ledingsflåden samles i Harre Vig, før det næste togt. Leding er den ældst kendte militære organisationsform i Norden og Kongen var dens øverste leder. Hvert herred skulle stille med skibe, mandskab eller forsyninger til støtte for Kongens flåde.

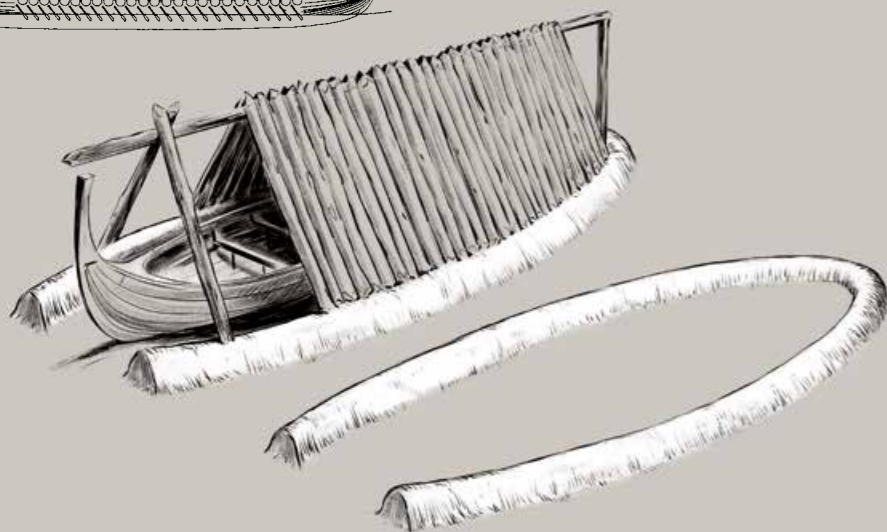
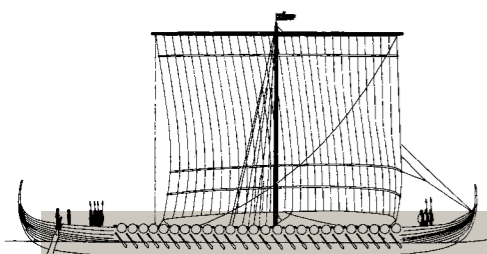


De overvintrende skibe

Naust-anlæggene her på forstranden er sporene efter to formodede bådehuse/skibsstader. Nausterne er 0,5 m høje og 25-28 m lange, let krumvæggede jordvolde med åbning i gavlen ud mod fjorden og bygget af jord og græstørv. I dag ligger de cirka 1 m over havet.

Det sydligste af de to nauster er mere ødelagt end det nordligste. Detektorfund af affald og nagler tyder på, at stedet er blevet brugt til reparation af skibe. Man har formodentlig udført forskellige udbedringer på skibene, når de var trukket på land om vinteren.

Anlægget dateres til første halvdel af 1000-tallet, den sidste del af vikingetiden. Da orienteringen på de to anlæg ikke er den samme, kunne det tyde på, at de to anlæg ikke har været i brug samtidig. Sandsynligvis har det nordligste og bedst bevarede afløst det sydlige naust på stedet.



Wintering ships

The embankments here on the foreshore are the traces of two presumed boathouses or 'naust'. The naust are 0.5 high and 25-28 m long, slightly curving embankments with an opening at the gable-end facing the fjord, and constructed from soil and turf. Today, they stand about 1 m above the sea.

The most southerly of the two naust is more damaged than the one to the north. Metal-detector finds suggest that the site accumulated scrap from vessel repairs. Mostly likely, the vessels were upgraded in various ways when laid up for the winter.

The structures date from the first half of the 11th century, the latter part of the Viking Age. The fact that the two structures face in different directions indicates that they were not in use at the same time. Most likely, the northernmost, and best preserved, naust replaced the original southernmost structure.

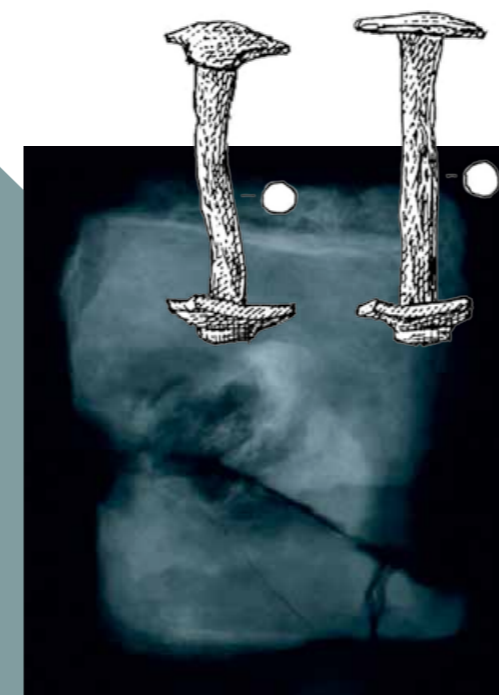


Die überwintrenden Schiffe

Die Naust-Anlagen am Vorstrand sind vermutlich Spuren von zwei Bootshäusern bzw. Helgen. Die Nauste sind 0,5 m hoch und 25-28 m lang, bestehen aus leicht gekrümmten Erdwällen mit einer Öffnung im Giebel zum Fjord hin und sind aus Erde und Grassoden aufgebaut. Heute liegen sie etwa 1 m über dem Meeresspiegel.

Das südliche Naust ist stärker zerstört als das nördliche. Detektorfunde lassen darauf schließen, dass hier Abfall von Schiffsreparaturen entsorgt wurde. Vermutlich wurden die Schiffe ausgebessert, wenn sie im Winter an Land lagen.

Die Anlagen werden auf die erste Hälfte des 11. Jahrhunderts, den letzten Teil der Wikingerzeit, datiert. Die Ausrichtung der beiden Anlagen ist nicht die gleiche. Dies könnte darauf schließen lassen, dass nicht beide gleichzeitig in Gebrauch waren. Wahrscheinlich hat das nördliche, am besten erhaltene Naust das südliche abgelöst.



OVERDÆKNING

I dag er det kun de lave jordvolde fra naustet, som er synlige. Over voldene har der dog sikkert været rejst et let træskelet som støtte for en form for overdækning, så skibene har kunnet stå beskyttet for vejr og vind.

KLINKNAGLER

Røntgenbillede af klinknagler fundet i det sydlige naust ved Harre Vig. Naglerne er håndsmedede bolte. De brugtes til at holde bordene (brædderne i skibets side) sammen. Bordene sad delvist ind over hinanden; 'på klink'.

FÅ MERE VIDEN

Scan koden og læs mere om udgravningerne af nausterne ved Harre Vig.

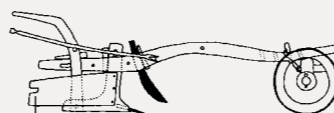




Vikingernes skibe var bygget af træ. Derfor skulle de løbende holdes ved lige. Hver vinter trak man bådene op, hvor man var nået til på rejsen og lavede de nødvendige reparationer. På skibe fra vikingetiden har man fundet skibsdele, hvor træet er fældet i henholdsvis Irland, Danmark og Norge.

TIDSLINJE

750 e.Kr. Bjowulfkvadet fortæller om danske helte og hofliv i en kongehal, der måske har ligget ved Lejre.



900-tallet Muldfjælspløven opfindes. For første gang har man en plov, der løsner og vender mulden.



2000 Vikingernes gamle guder dyrkes stadig. I 2003 blev Asatrossamfundet Forn Siðr godkendt af kirkeministeriet. I 2009 blev en hedensk gravplads indviet.

500

1000

1500

2000

430 e.Kr. Den hellige Patrick udbreder kristendommen i Irland.



793 e.Kr. Vikinger angriber klosteret på øen Lindisfarne ved den engelske østkyst.



1019-1035 e.Kr. Knud den Store herskede over Danmark og England fra 1019 - 1035. Med ham sluttede vikingetiden.



1952 Vikingetiden er populær i film, tegneserier og teater. I 1952 opføres det første vikingespil i Frederikssund.

